

Ma kirjastusse T. Guutkaile
kandmiseks.
16.11.40
Diplomitöö.

E. V.
TARTU OLINGOLI
ÕIGUSTEADUSKOND
16 reisi. 40
№ 722
TARTU

"Kassatsiooni kohtu ülesanne
ja taotlused nõude protses-
sis."

Diplomitöö vastavõet.
19.11.1940.
S. J. [Signature]

Stud. jur. Y. Suronova.

Matr. Nr. 14304.

A.A
7860.

Laetud 8. III 1940.
Eigustes [Signature]

1.

Sisu.

Sisuejuhatus.

§1. Õigusnormid ja kohtuliku kaitsese.

A. Kaasatsiooni kohtu ülesanne.

§2. Tsiviilprotsess.

a. Kohtu ülesanne ja kohtuprotsess

b. Tsiviilõiguse kaitses üldse.

c. Tsiviilõiguse kohtuliku kaitsese.

§3. Yustantsiooniline süsteem.

a. Teoreetiliselt.

b. Ajalooliselt.

§4. Kaasatsiooni kohtu ülesanded ja põhimõtted.

a. Ülesanded.

b. Põhimõtted ja nende läbiviimine üksikes kohtu süsteemides.

B. Kohtuotsuste tühistamine.

§5. Üldiselt.

§6. Kassatsioon.

- a. Üldiselt.
- b. Materjaalse õiguse rikkimine.
- c. Protsessuaalse õiguse rikkimine
- d. Kompetentsi rikkimine.

§7. Osuste teistmine

- a. Nuu asjaolu ja võltsitud art teistmise ajenditena.
- b. Osuse teistmine kostja elukohta mitte ülesandmise tõttu.

§8. Osuste tühistamine ajas mitte osavõtnud isiku palvel.

Sissejuhatus.

§1. Õiguskord ja kohtulik kaitse.

Koik riigis kehtivad õigusnormid moodus-
tarad riigi õiguskorra."

Õigusriigi ideest on nõual, et riigi
ja kodanikkude vahelised suhted oleksid
täpselt määritletud õigusnormides; koda-
nikkude omavahelistes suhetes aga
jäetakse viimastele teatud vabaduse
sfääri oma suhete korraldamiseks ja
erakohtulikuks normid muudavad pool-
tele sunduslikuks enamasti ainult
siis, kui arjosalised ei tule oma suhe-
te korraldamisega ise toime ja tosta-
vad n.n. tsiviilõigusliku vaidlust.

---

1) Prof. Klümann, "Haldusprotsess" lkn. 59 j. j.
Samuti Vasskovskij, "Курс гражданского
процесса" lkn 7. j. j.

Õigusriigi ülesandeks on kehtiva õiguskorras ja kodaniku õiguste kaitsel. Osaliselt täidavad seda ülesannet täidesaatevad riigivõimad (administratsioon) valre korras; kuid nende kontroll pole täielik ja mõnikord ei osutu ta otsustavaks, sest ta ei või olla küllalt objektivne.²⁾ Seepärast õigusriigi paratamatult lisana peab olema ka vastav kohtu korraldus.³⁾ Nimelt õiguskorras, kui niisuguse, ja kodaniku m.m. subjektiivse õiguse kaitsel eest peavad hoolitsema just selles otsustavaks loodud riiklikud kohtud.

Et need kohtud paremini saaksid teostada oma ülesandeid vastavalt õigusriigi sihile, siis peavad nad olema rapatud järgmistele

1) Kliimann „Haldusprotsess“ lkn. 59 j. j.
 2) i bid.
 3) i bid.

Põhinõudele: kohtuvõimude separatsioon, kohtuametkonna riippumatus, kohtumõistmise autonoomsus ja obligatoorsus. jne."

Tegelikult, teostades kodaniku õiguse kaitset, kohus teostab ka terve õiguskorra ja selle põhinõude kaitset ning vastupididi. Seepärast kohtuliku kaitse halva korraldamise tõttu kannatavad mõlemad.

Süüski nendes piirides, miilistes kodanikule on antud autonoomsus oma suhteke korraldamiseks, kodaniku subjektiivse õiguse rikkimine nõuab kaitset ainult siis, kui rikkimine nõuab kaitset; käis vastu kodaniku tahet. Selles seisab eraoiguste kaitsmise põhinõuete erinevus avalik-

1) sibilid ja prof. Tjutjevskoi loengud.

õiguste kaitses.

A. Kõrvaltõuoni kohta ülesanne.

§ 2. Tsiviilprotsess.

a. Kohtu ülesanne ja kohtuprotsess.

Maagi ülalloodust selgub, kohtu siht on kehtiva õiguskorrea ja kodanikkude õiguste kaitsmine. Vastavalt sellele sihtile kohtu ülesandeks on õiguspärasuse kontrollimine.

Oma ülesannet teostal ta õiguskorrektsiooni kindlaksteegemise ja õiguspärasuse jälule seadmisega / tegelemisega õiguse jälule seadmine toimub administratiivse organite kaudu, kuid kohtu otsuse alusel ja ehtekirjutusel /."

---

1) Varskovskij "Kure spetsial. "pou." lkk. 4.

See tegevus, mis koosneb mitmest üks-
teisele järgnevalt toiminguist nimeta-
takse kohtuprotsessiks."

Protsessikäigu ja kohtu määritle-
vad normid moodustavad aga pro-
tsessi õiguse.³⁾

Vastavalt kriminaal-, administratiiv-
ja tsiviilõigusele on olemas ka kri-
minaal-, administratiiv- ja tsiviil
protsessid.

Kuna kriminaalprotsessis kaitses
objektiks on avalik õigus, siis vasta-
valt sellele ka kriminaalprotses-
si põhimõtted on järgmised:

- 1) mitte ainult kannatanu vaid ka
riigi asutiste ja kohtu algatus;
- 2) kohtu initsiatiiv kogu asjaan-
tamise ajal; 3) pubertsüüsus;

- 1) ibid.
- 2) ibid.

inkvisitsiooni põhimõte, faktilise töö
leiðmise põhimõte jne."

Tsiviilprotsessis kaitsobjektiks on
isiku õiguslikud huvid ja seepärast
ta on vajatud põhimõtetele: 1) protse
algatus; 2) dispositiivsus; 3) formaalsus;
4) võistluse põhimõte jne.²⁾

Seejuures tuleb mainida, et mõ-
lemates protsessides need põhimõt-
ted ainult domineerivad, mitte
absoluutselt läbiviidud vaid suh-
teliselt, lubades ka mitmesuguseid
kõrvalkaldumisi ja erandeid.³⁾

b. Tsiviilõiguse kaitsse.

Tsiviilõiguslikud normid korraldavad
kodanikkude omavaheliseid suhteid mää-
ritledes ainult teatud isikute, suhte,

1) Prof. Kadari loengud

2) sihid.

3) Klümann, haldusprotsessi loengud.

ногнешним разменном-eyedных чема-
нобуенни¹⁾)

Selle §-i täppest sõnastusest võis
arvata, et ta sisaldab absoluutse reeg-
li tsiviilõigusliku vaidluse lahenda-
mise kohta; tõepoolest aga ainult
üldreeglina tsiviilõigusliku vaidluse
lahendamise peab kuuluma tsiviil-
kohtu kompetentsi.²⁾ (Ja mis käib
§1- sse, siis selle juures olevast mär-
kusest selgub, et lause: „всему еноф
о праве разгачанном ногнешним
разменном-eyedных чема-нобуенни“,
mõiste on, et tsiviilõiguslike kü-
lide lahendamise ei kuulu admi-
nistraatõiv organite kompetentsi,
vaid just kohtude kompetentsi)³⁾

1) i'bid ja ТКБ §1.

2) Проф. Тютюмов, - loengud.

3) ТКБ §1 ja tema märkus.

Seaduses ettenähtud juhtumel lubatakse taarvitada ka teisi tsiviilõiguste kaitsse vahendeid. Nii kui osutub võimatuks otsustada kohutlik või üldse miiklik kaitsse, siis lubatakse taarvitada omaaki ja nimelt neljas vormis: 1) hädaei-sund, 2) hädavarajadus, 3) pandiks hoidmine, 4) jus retentionis.¹⁾

(Omal ajal taarvitati omaaki õige laialt, kuid miiklikute kohutute aru-guga omas ta väikere subsidiaar-se tähenduse).²⁾

Teisels, võitad pooled pöörduda kolmanda isiku poole, et see lahendaas nende vaidluse, kusjuures pooled lubavad alluda selle

1) Prof. Tjutjumov - tsiv. prots. loendus
2) ibid.

isiku otsusele. Seda nimetatakse vahukohtuks /мѣжличевый сѣг/.

Ka vahekohta tänuvitamine on normaaloletud vastavate seadustega. Tüülik kohus kontrollib vahekohta otsusi /kui pooled sellele ei taha alluda/ ainult normaalrest küljest ja kui vahekohta otsused leiavad kiinnitust tüülikus kohtus, siis ta saab kõik seadusliku kohtuotsuse omadused.¹⁾

Võimaks leiavad pooled oma õigusekohustus vahekohtade lahendamist tüülikus kohtus.

C. Tüülik õiguste kohtulik kaitses.

Kõikidel isikudel on õigus kohtulikule kaitsesle ja seda õigust ei saa piirata ei üegi poolt antud õigusenorm-

---

¹⁾ В. Т. Жуков, түю. профессори лоенгуд.

midega ega poolte kokkuleppel, seda enam kolmanda isiku tahega.¹⁾

Tsiviilõigusliku vaidluse lahendamiseks kohtus on tarvis, et selle algatajal oleksid küllalolevad põhjused nõuda vaidlava õigussuhte selgitamist.²⁾

Riikliku kohtu kaitse on palju odav-
hinnasem ja efektiivsem kui mingi muu,
sest seda teostavad, vastava eelval-
mistusega isikutest komplekteeritud,
kordumatuised, kindlate reeglite alusel
peale selle riiklikud kohtud on nei-
melised sundima isikuid otsusi
täida, või vastasel korral neid ka-
riistada.

Tsiviilõiguslike vaidluste lahenda-
mine nõude alusel on tsiviilkohtu

1) Проф. Т. И. Давыдов "Учебный курс" стр. 94-98

2) Успенко "Гражданский процесс" стр. 1.

peaülesanne. Seda deestab ta n. n. "mon-
dexovras", vahendades laialt üldvähem-
datuid tsiviilprotsessi põhimoõtteid."

Kuid tsiviilkohu kompetents on laiem-
süa kuuluvad ka koivastjad, konkurssi-
asjad jne.²⁾ Nende jaoks maksavad
ka erikohvad ja nende suhtes ei vahen-
data sel määral tsiviilprotsessi üld-
põhimoõtteid, kui nõude asjade suhtes.

Tsiviilnõuet (palvet) võib esitada
süis: kui aset on leidnud tsiviilõigus-
lik vaidlus, nõudjal on sejuures
seaduslik huvi (õiguspärase huvi) ja
kui on huvitatud nõudja ise, (asja
ajada võib ka tema volinik, kuid
ikkagä volitaja nimel)³⁾

Esitatud tsiviilnõue alusel õigus-
suhe õiguspärasuse kontrollimine

1) Vasskovskij, "Гражданск. процесс" lüh. 3.

2) Вигельман, "Курс гражданского судопр." lüh. 64

3) Трубецкой, - tsiviilprotsessi loengud.

seisab fanktilise olustiku kindlaks tegemises ja sellele olustikule vastava normi leidmises ja jälgendamises; millele järgneb ka nõude rahuldamine või rahuldamata jätmine."

See õiguspärasuse kontrollimine toimub sellena ettenähtud reeglite järgi, mis kuuluvad tsiviilprotsessi õigusesse.

§ 3. Yustantsiooniline süsteem.

a. Teoreetiliselt.

Kui õigusriigis kõik teised juriidilised aktid peavad olema õiguspärased, siis seda enam peavad seda olema kohtuotsused, kui see suure riigiorgani aktid, kelle ülesandeks on just õiguspärasuse kontrollimine.

Milles aga võib kohus eksida? —

1) Vasskorskiij „Грехи. 2-й разг. моего“ lku. 3, 87/18.

Kui õiguspärase kontroll seisab faktilise olustiku hindlaskesegemises, sellele faktilisele olustikule vastava õiguse normi leidmises ja jälgendamises, siis vale otsuse põhjuseks võib olla kas faktilise olustiku puudulik uurimine või ebaõige õigusnormi rakendamine ja jälgendamine.

Et vältida üht ja teist, tuleb vastavalt korraldada kohtuasutisi ja kohtumenetlust. - Selles suunas on juba palju tehtud: nii suuremate asjade lahendamise toimub kolleegiaalses kohtus; kohtunikkudeks nimetatakse ainult isikuid, kes omavad vastava haridusliku tase me jne. Kuid üheks heaks abinõuks igas asjas rea leidmiseks

on asja kontrollimine ja, kui saavis, siis ka karekordne kontrollimine.

Ja mida kompetentema ja objektiiv-
sema isiku või asutise poolt seda
kontrolli teostatakse, seda enam võib
olla kindlust, et need leiavad saavi-
liku parandamise.

Millal tsimulatsioonid ja kõige pealt
nõudeprotsessid võivad olla kokku-
otse kontrollimine? — Nimelt
siis, kui pool, kelle kahjuks oli asi
otsustatud, näitab selle otsuse veel
ja palub nende alusel kokkuvõtet
muuta või hoopis tühistada. (Kui ei
esine võimalust kokkuvõtet muuta
võistjas pool, see tähendab:
apellatsioonid, kassatsioonid või etappe-
buse alusel, siis ainult võidakse kok-
kuvõtet muuta või tühistada valve korras)

Milles seisab kontroll? - Nagu ülal-
 dust selgub, koostööse kontrollimine
 seisab kahe küsimuse lahendamises:
 1) Kas faktiline olustik oli küllalda-
 selt uuritud? ja 2) Kas sellele fak-
 tilisele olustikule on õige^{õige} ~~õige~~ ^{õige} ~~õige~~ ^{õige}
 otsused võetud?

Faktilise olustiku kontrollimise juu-
 mes on, enesest teada, tähtis ka selle
 olustikuga lähedam tutvumine. Mis
 suhtub seaduste õige rakendamisse,
 siis seda võib kontrollida ka mitte
 uurides faktilise olustikku, sest
 sünn lähtubakse vastis loqis'est, mil-
 le teadmine ja millest õige aru-
 saamine on pea tähtsusega. Et aga
 kindlustada seaduste ühtlast tõlgen-
 damist, peab selles küsimuses niima-
 ne sõna kuuluma ühele kõrgemale

kohtule!"

Seejärel kontrollis praegusel ajal kontrollib esiteks apellatsiooninstantse, mis teostab kontrolli teures ulatuses, s. t. nii faktilise olustiku kui ka seaduste rakendamist ja jälgendamist, kus juures apellatsiooninstantse on harilikult üheks. Tähtsast seda võib toimuda teisikordne kontroll - kassatsiooninstantse, mis ei arita aga enam faktilist olustikku, vaid otsustab ainult seaduste rakendamise ja jälgendamise küsimusi. Kassatsioonikohtus on harilikult üks.

Peale kõi nime, sõides õiglasema kontrollimisviisi ja selle kontrollimise se nime tuleb arvesse võtta ka selle

1) Труды комисс., У.Т.С." Стр. 1436

hõlbust poolele, seepärast liiga kee-
miline ja pikaldane kokkumõistmine
ja otsuste kontrollimine pole ka ots-
tautokohane.

b. Ajalugu.

Vabariiklikus perioodis Rootsi protes-
sis ei esinenud kaebust kokkuvõtte
peale, sest kokkumõistjad vastastiku-
se kokkulepe alusel pooled ise." Ebaõi-
gete otsuste jõudu võis küsida jama-
lusevõtta tõstes kokkumõist vastu kui
müüa al süüdistuse või väideldes kok-
kumõist poolt manendatud normi ko-
hasuse vastu või siis kui kokku-
mõist otsustas lausa radure mõiste
vastu.²⁾ Kui sel korral kokkuvõtte
tühistati, siis võis asja uuesti algatada.³⁾

1) Vasskovskij, „Kyrse 2 p. 49. nr.“ Lhk. 174/1.

2) i'bid

3) i'bid.

Edasikaebuse süsteem arunes Rooma
 impeeratori ajastul, sest nüüd koh-
 tumõistmine oli ülläinud keisri amet-
 nikkude kätte ja väimased moodusba-
 sid hieraarkhilise astmestiku, niie-
 madalam seisva ametniku ofitsi-
 le võis kaevata temast kõrgemal
 seisvale, väimase ofitsile võis kaeva-
 ta tema ülemale ja nii kuni büro-
 kraatsi astmestiku tšipuni - keisrini.
 Kõik need instantsid vaatasid asja
 nii sisulisest kui ka formaalset
 küljest läbi, olles seega apellatsio-
 ni instantsid. ¹⁾

Selle korral arunes aga teine ka-
 buse nüs - nimelt, palvo ofitsi tü-
 histamisest, mida esitati impeeri-
 torile siis, kui asi oli juba läbi

¹⁾ Vasskovskij, "Курс графог. нр." Спб. 1881 г.

mid kõik apellatsioonid instantsid.
Peale selle säilisid veel vanad
vaidlused otsuse kehtivuse kohta
ja „endise seisundi järelseadmis-
palved.”

Selle impeeriaaegliku Rooma kaevu-
süsteemi laenas ja arendas kanoo-
niline õigus, ning nende mõlema-
de mõjul arenes kohaliku kaevu-
ja edasikaevuse süsteem Prantsus-
maal ja Saksamaal.²⁾

Prantsusmaal oli esialgu ka mit-
mekordne apellatsioon süsteem.

Prantsuse revolutsiooni ajal oli
tehtud katsed ühe ainsa instantsi-
ga läbi saada: kõik apellatsioonid
instantsid kaotati ja lubati esi-
mese astme kohutetele kontrollida

1) ibid.

2) ibid.

üksikeise otsuseid (1796a)" See kohtu-
kontrollimise uus aeg ebaõnnestus
ja varsti minodi tagasi apellatsioon-
ni süsteemile, kuid rekord kahes
astmes; sellele lisandus juba 1790.a.
dekreediga loodud, kuid revolutsioon-
ni ajal mitte tegevusse astunud,
kassatsioonini kohus – instants, mille
ülesandeks oli "seaduslikkuse"
(законность) kontrollimine.²⁾

Saksamaal peale konsoonilise õig-
se retseptiooni hakkas arenema mit-
meastmeline apellatsioon. Pärast
muutus ta kahe- ja mõnes ühzigis
kolme astmeliseks apellatsiooniks.
Kohtukorralduse ühtlastamise
ajal tevel Saksamaal viidi läbi
frantsuse süsteem, kuid selle

1) Варковский, Курс гражд. пр. ч. II. 179.

2) Тютчевский, У. В. С., ч. II. 1457.

ammudatusega, et kolmas instants ei
jätigi mitte kassatsiooni, vaid kevis-
joni põhimõttele."

Venemaal üldine mõiste kohustus-
te tühistamisest oli ammu tuntud.
Vanemal ajal nimetati seda „супе
рвоване“ („Уложение Царя Алексея Ми-
хайловича").²⁾ Ka mõningas maad Prant-
susmaal ja Saksamaal ka siin an-
nes ajajooksul mitmekordne ap-
tatsioon / Venemaal enne 1864.a. koh-
tusreformi oli 6 kantslikku kohu-
astet /³⁾ Tähtsast seda uue kohuliku
süsteemi aluseks olid võetud prantsu-
se kohu põhimõtted, mis ТКЗ-ki
kandul kandusid ka Eestiisse.

-
- 1) Vasskovskij „Курс...“ lk. 180.
2) Тютунимов „У.Т.С.“ lk. 1437.
3) Vasskovskij „Курс...“ lk. 181.

34. Kassatsioonikohuti ülesanne ja põhimõtted.

Nagu üldse kohtute, nii ka kassatsioonikohuti kohuti sihts on kodaniku õiguste ja kehtiva õiguskorra kaitse. Naga teiste kohtuinstantside, nii ka kassatsioonikohuti instantsi ülesandeks on õiguspärasuse kontrollimine.

Kuid teistest instantsidest erineb ta sellega, et ta teostab sisuliselt loplikkude otsuste normaalset kontrolli, s. t. ei uurigi ega amsle asja faktilist olusid¹⁾. Vastavalt triivikohuti ülesannetele ja üldisele põhimõttele ka kassatsiooniline instants peab teostama kõigepealt isiku õiguste kaitset. Kuid m.

¹⁾ Журнал Министреда Юстиции, Дума-
шевский „О власти касс. суда“, 1907 г. № 8

"Kobremi" § 5-ndas¹⁾ on öeldud, et Senat,
 mitte tehes otsusi asja sisu kohta
 harilikus kohtukorras, valvab seadus-
 te jõe säilitamise ja seaduste-
 ühtlase rakendamise üle kõikide kohtu-
 te poolt niigis.²⁾ Seega kassatsioonil
 korral on kaas ülesannet: oma esimest
 ülesannet taotleb kohus lõplikkude
 otsuste tühistamisega; teist aga -
 õigusnormide õige ja ühtlase tõlgitu-
 damisega. Need mõlemad ülesanded
 ja samuti nende teostamine kassa-
 tsiooni korral poolt on aga üks-
 teisega nii normiliselt kui ka si-
 suliselt seotud. Ka kuna kassa-
 tsiooni korral ülesanded tsiviilpro-
 tsessis jäävad innaqi kõigepealt

1) "Учреждение Высших Установлений" § 5

2) "ibid.

Asinülkohtu ülesandeks, siis ka seaduste ühtlase tõlgendamise ja jõu säilitamine leiab aset ainult siis, esimese ülesanne seostamisega, s. t. konkreetse asja kohta tehtud otsuse normaalse kontrollimisega ja tähistamisega."

Seaduste tõlgendamine kui niisugune, tähendab mitte rooset üht konkreetse asja lahendamise, niisul seaduseandliku organi kompetentsi?

Seepeaast kassatsioonil kohus, olgu, et ka tema ülesandeks on seaduste tõlgendamine, võib seda teha ainult sel juhul kui vaieldav asi on tema kätte jõudnud seaduses ette nähtud korras, näib kassatsioonil korras (aga ka valre korras või kompe-

1) Труды Юморова, "Г. Т. С." лхк. 1438-39

2) i'bid.

tehti vaidluste lahendamise korras)¹⁾
 Ka see sugused palved, mis sisaldavad
 ainult õigusnormide seletamise nõud-
 mist jäetakse kohtus läbi vaatamata.²⁾

Näisama ühe asja kohta karsatsiooni-
 kohtu poolt antud seletused ei peaks
 käima keiste sarnaste asjade kohta,
 sest ka see tähendaks anda kohtule
 seaduseandliku võimu.

Ja selles mõttes on seaduseand-
 likust võimust kuulub kohtule ainult
 Inglismaal, sest seal kohtukohtund
 esinevad iseseisva õiguseallikana.³⁾

TK.S § 815 järgi "kõik Senati otsu-
 sed ja määrused, millistes selgita-
 takse seaduste täpne mõiste, aval-
 datakse üldiseks teadmiseks ja

¹⁾ Tjutujimov, "G.V.P." lk. 1438-39.

²⁾ Ibid.

judnööniks seaduste ühtlasele tõlgendamisele ja rakendamisele.¹⁾ Vene Senat selitas seda §-i kui neeglit, et ülal-
tähendatud kassatsiooni kohta sel-
lused seaduste mõiste kohta maksa-
vad kõikide lahendamata samaste
asjade kohta.²⁾ Prof. Vasskovskij-
i ole aga nõus seda seisukohta õigem-
nõutma ja arvab, et kassatsiooni
kohta seltsused käivad ainult
konkreetsel lahendamata asja kohta
ja on ainult selle asja üks
õbrustamiseks kohustuslikud.³⁾ Samal
seisukohal seisab ka Eesti kassatsioo-
ni kohus.

Eesti kohtute seaduse §§ 14, 15 ja
16 jäägi ühe kassatsiooni kohta

1) Тр. С. § 815

2) Vasskovskij "Курсе..." стр. 214

3) ibid.

osakonna otsused on sundusli-
 kud ja siduvad sellele osakon-
 nale. Muudugi see reegel käib
 ka tsiviilosakonna kohta. Ka
 tsiviilosakonna otsused on sundus-
 liksed tsiviil osakonnale.

Kui aga teatud küsimus lei-
 elis lahendust mitmes osakon-
 nas, kus juures lahendamise
 oli erinev, siis osakondade va-
 hel tekkinud lakkavannused
 ja vaidlused lahendab Riigikoht-
 tu (lahendab kassatsiooni koh-
 tu) üldkoosoleks - (üldline istung).
 Mis käib aga teiste asjade la-
 hendamisest alamkohtutes, siis
 need alamkohtud ei ole seadud
 eelmise asja kohta kassatsiooni
 instantsis tehtud otsustega!

) kohtute seadus §§ 14, 15, 16 j. t.

b. Kassatsiooni kohta põhimõtted.

"Mõnede meie kassatsiooni kohus vaatab otsusi ainult noormaalsetest küll-
 sest läbi - seda põhimõtet nimeta-
 takse kassatsiooni põhimõtteks." Kui
 aga kassatsiooni kohus teabud mää-
 nal ja juhtumel teostab ka fakti-
 lise olusliku kontrolli, siis seda nimetatakse
 merisjoni põhimõtteks.²⁾

Seda põhimõtet, et kassatsiooni kohus ei tee ise isalisi otsusi ja megi asi komaagi ei lähe täielikult alla ma kohta käes tema käde, nimetatakse kassatoormise põhimõtteks; vastandina meritoormise põhimõttele, mis tähendab asja täieliku ülemineku kassatsiooni kohusse, kelle

1) Klümann "Haldusprotsess" lkn. 59. j. d.

2) ibid.

kelle obsus ka täielikult asendal (ja kat-
tab) alamkohetu obsure. (See nüma-
ne põhimõte aga ka merisjoni põhi-
mõte on puhtamal kujul läbiviid-
ud appellatsioon-iustantsis.)¹⁾

Nende põhimõtete erilistest kom-
binatsioonidest ja ühe või teise üle-
kaalusat sõltuvad klassatsioon-i koh-
tute erinevused üksikutes müri-
des, kusjuures harrilikult esinevad
nad procallaalselt, s. t. ühelt poolt
klassatsioon-i ka klassatsioonuse ja
teiselt poolt - merisjoni ja meri-
toonuse põhimõtted.

Mõnes müris, näit. Boobis, on
aga kõrgem kohus pool appellatsoo-
ni ja pool klassatsioon-i kohus.²⁾

1) *ibid.*

2) *ibid.*

Saksa ja end. Austria kohud olid loodud uerisjoni ja osaliselt meri-koosuse põhiootel, sest teatud juhtumitel ta arestas ka faktilise olusriiaga ja tegi ise uue sisulise otsuse." Saksamaal on kõrgem kohus seega uerisjoni kohus. Ta ei anna asja alamale instantsile uue otsustamiseks vaid otsustab ise järgmistel juhtumitel: 1) kui otsus kuulub tühistamisele ainult vale seaduste rakendamise tõttu /s.t. kui faktiline olusriik oli küllaldaselt selgitatud./ või 2) kui otsus kuulub tühistamisele vale allumise või kompetentsi tõttu."

Austria uerisjoni kohus üldreeglina otsustas asju sisulisest küljest

1) Wasskorskiij, Kypc... " Lhk. 207-209 j.t.

2) ibid.

sel juhul, kui ei olnud tingimata -
 tannis asja teistkordne sisuline läbi-
 vaatamine.¹⁾ Nümsel korral kassatsioo-
 ni kohus andis asja tagasi mees-
 otsustamiseks I või II instantsile.²⁾

Prantsuse kassatsiooni kohus on loo-
 dunud kassatsiooni ja kassaboorta-
 se põhimõtetel. Peale otsuse tühistä-
 mise ta peab asja üleandma teisile
 (apellatsioon) instantsile mees-
 otsustamiseks nagu ka end. Vene ja
 meie kassatsiooni kohta, kuid prant-
 suse kassatsioon erineb neist vii-
 mastest selle poolest, et prantsu-
 se apellatsiooni kohus otsustades teis-
 kordset demale üleantud asja ei
 ole seotud kassatsiooni kohta otsuse-
 ga — üledustega selle asja kohta.³⁾

1) ibid.,

2) ibid.

3) ibid.

1 Viimaseks instantsiks, mis lahendab
sel korral apellatsioonid ja kassatsioonid
kohku lahkarvamused on kassatsioonid
kohku üldkoosolek. 1)

Endine Veni ja ka Eesti kassatsioonid
kohus on rajatud üldjoontes prantsuse
kassatsioonid kohku põhimõttele — seega
kassatsioonid ja kassatsioonide põhimõ-
tetele.

TKP.S nõuab, et peale tõpliku otsuse
tühistamise, kassatsioonid kohus an-
naks asja uueks otsustamiseks tin-
gimata kas hoopis teisele apella-
atsioonid kohkule või sellele kusta
oli otsustatud kuid teises koosseisus. 2)

Prof. Vassovskij peab viimast nõuab
üleannuks, sest tema arvates asja
teistkordne otsustamine kassatioo-

1) ikid.

2) Vassovskij, „Курсе . . .“ lkn 210.

ni kohku juktüüriide vastarelt samas
kohkus, kus ta oli esmakordselt
teisiiti otsustatud ei või olla haaran
sellele kohkule, vastupidi tema prak-
tikas taurilik ja üldiselt otsustake-
kohane."

Tsiviilkohtupidamise Vene prescrip-
tsiooni kohus ei anna asja
üle uueks otsustamiseks appellatsoo-
ni kohkule: 1) kui asjatoimeetus kuu-
lub lõpetamisele või 2) kui üldse
pole tauridust otsust teha.²⁾

Asja uueks otsustamiseks tagasi
anda ta võib kas samasse kohkus-
se kus ta oli esmakordselt otsu-
tatud ja samas koosseisus, või sa-
masse kohkusse - teises koosseisus, või
koopiis teisesse appellatsooni kohkusse -

1) ibid.

2) ibid.

oual valikul.¹⁾

B. Kohuotsuste tähistamine.

§5. Üldiselt.

Nagu ülaltähendatud taotleb klassifikatsiooni kohus oma peavälisannet normaalselt vigaste kohuotsuste tähistamisega.

Kohuotsuste tähistamine kuulub erakorraliste ja nümsate õiguse käib. ja nüside hulka, mis ei seis enam poolte vaidluste lahendamises, vaid saduses ettenähtud põhjusel sadusejõusse astunud kohuotsuste mitte kehtivaks tunnustamises.²⁾ Kohuotsuste tähistamise

¹⁾ ikid.

²⁾ Tjundsumor „Z.T.C.“ lxx 1438. ja 1440.

kohta maksavad järgmised põhinõu-
ted:

- 1) Tühistamisele kuuluvad ainult sisuliselt lõplikud otsused;¹⁾
- 2) kassatsiooni ajendiks võib olla ainult seesugune õiguse rikkumise või muu asjaku, millest võib järeldada kohtuotsus;²⁾
- 3) kohtuotsuste tühistamist võib kos-
tada ainult riikide palvel, kelle
õigusi see kohtuotsus rikub.
- 4) kassatsiooni palvel nõude ja selle
põhjendamise punkt määravad käes-
oleva asja läbivaatamise ülaluse
kassatsiooni kohtus.

Analüüsides esimest põhinõuet
näeme, et tühistada võib „otsusi“.

1) Труды Ученого Комитета „Г.Т.С.“ стр. 1442.

2) „ „ „ „ 1439

sega mitte määrusi, ja nimelt-
 "lõplike" otsusi, s. t. miisugusi, mille
 järel apellatsioon ei ole või-
 maline." Mis käib selle kohta, et-
 tühistamisele kuuluvad ainult kohtu-
 otsused aga mitte kohtu määrused,
 siis esialgu Vene Senat mõistis seda
 reeglit absoluutses mõttes ega tühis-
 tanud määrusi.²⁾ Seda seisukohta
 peab õigeks prof. Malõšev.³⁾
 Kuid hiljem Vene Senat muutis oma
 seisukohta ja tunnistas tühistami-
 seks kuuluvaks ka need määrused,
 mis lõpetavad asjatoimetust ja
 seega omavad asjaosaliste ja kol-
 mandate isikute suhtes samad jä-
 reldused nagu need on lõplikul
 kohtuotsusel.⁴⁾

1) ibid.

2) ibid.

3) Malõšev, "Курсъ Гражд. Суда", стр. 283/б.

4) Engelman, "Курсъ гражд. суда", стр. 401.

Õieti niusugune kohtumäärus ongi sisuliselt kohtuotsus, sest ta ei lahenda mitte eriküsimusi, vaid lõpetab asja kui niusuguse.

Enne asja lõpliku sisulist otsustamist ei või kassatsiooni kohus tühistada üksikuid määrusi, kuid pärast seda, kui apellatsioonikohtu poolt on juba tehtud lõplik otsus, rigored määrused, mis olid tehtud asjatoime tuse ajal, võivad olla otsuse või lõpliku määruse tühistamise ajendiks."

Oma seisukohti avaldas Senat oma praktikas üksikjuhete lahendamisel ja nende lahendamiste järgi võib näha kuidas ta muutis oma vaateid. Näideks, kuni 1872. aastani

---

1) Ткаченко, "Трашеганский сборник" стр. 502.

ei võtnud ta vastu kassatsiooni ka-
busi otsuse tähtsuse määruise ja
avaliku sündmüügi määruise kohta,
hiljem aga hakkas ka neid vastu
võtma.

Mis värb koktuotusele tühistami-
se teise põhimõtte, siis ta on ise-
endast selge; olexs olnud ebalooqi-
line tühistada otsust põhjusel, mis
tõepoolest ei puutugi otsusse.

Kui aga arjatoimetuses esineb otu-
sele mõju mitte avaldamud, kuid nü-
sunne tähtsusega püudus või viiga,
mis teeb rogu arjatoimetuse tühi-
seks, siis ka koktuotus ei ole te-
gelikult mitte koktuotus."

Kolmandas ja neljandas põhimõtte-
des selgelt väljendub poolte algatus

---

1) Tjundjunnov, "Y.T.C." lkr. 1441-1443 j.t.

põhimõde. Seepärast otsuse tühistamise
 palvet ei või esitada isik, kelle õigused
 pole rikutud (välja arvatud volinik) või
 kellel oli juba enne, asja II es iustant-
 sis olemistl, teada, et tema õigusi
 rikutakse, kuid kes ei vaieldnud siis
 selle rikkumise vastu. Nii ei või
 esitada kassatsiooni palvet ka see pool,
 kelle nõudmisi rahuldati lõpliku
 kohtuotsusega;” (ta võib esitada
 ainult konkra-kassatsiooni kaebust).
 Samuti pool, kes ei esitanud apella-
 tsiooni kaebust I astme kohtu otsuse-
 le ei või nõuda apellatsioonikohtu
 otsuse tühistamist, kui see apella-
 tsiooni otsus sisaldas I instantsi
 kohtuotsuse kinnitamise.²⁾ jne.

Peale huvitatud isiku erandina

1) ikid.

2) ikid.

võivad esitada kassatsioonil kaebust ka
 prokuratuuri esindajad - meil ainult
 abielu tühistamise asjus.

Keda ei või arvata huvitatuks/s.t.
 kellel ei või olla tsiviilõiguslik huvi
 asjus / selle kohta on Senati praktilises
 tehtud järgmised üksikud näpunäi-
 ted: 1) kassatsioonil kaebust ei või omal-
 nimel esitada notari kohtuotsuse üle,
 millega ei kinnistatud tema juures
 viisitud pankkiri; 2) ei või kassaccio-
 ni kaebust esitada kohtunik või kol-
 legiaalne kohus, kes tegi esimese
 instantsina otsuse, mida hiljem
 ümber otsustas apellatsioonil kohus.
 3) ei või kassatsioonil esitada kokku-
 püüstar, kui ametilik, määruse tühistamise
 kohta, kui selle määrusega

---

1) Тиндингов, „С.Т.С.“ lkm. 1443. j.t.

tehti kindlaks tema tasuvusust.¹⁾

4) Volimik kelle kohta apellatsioonikohus otsustas, et ta ei või esineda volimikuna, ei või esitada kassatsioonipalvet / sest vastasel korral oleks võinud aset leida volitaja õiguste rikkumine /.²⁾

5) Alaline pool kooldaja, kes ise asjas ei ole osa võtnud ei või esitada otsuse tühistamise nõuet asjas, mida koollalune algas omal nimel.³⁾

6) Tunnistaja, keda kohtuotsuse kohta apellatsioonikohus nõuda vastava määruse tühistamist.⁴⁾

Otsuste tühistamise viisid on järgmised:

---

1) Tjutujimov, "Y. J. C." lk. 1443 j. t.

- 1) Kassatsioon kitsamas mõttes
- 2) otsuste teistmine
- 3) otsuste tühistamine asjas mitte-
osavõtnud isiku huvide kaitteks

§ 6. Kassatsioon (kitsamas mõttes)

a. Üldiselt.

Sisuliselt loplikult kohutu otsus on oma sundusliku iseloomu poolest võrdne, prof. Yssatzenko arvates, teistele õigusnormidele. Seepärast iga otsus nagu nagu iga teinegi õigusnorm peab olema kokkuvõetatavad kehtima õiguskorraga ja peab vastama tema kohta õigusnormides püstitatud nõuetele ja reeglitele. Vastasel korral isik, kelle õigusi või huviseid ebaõige kohutu otsus rikub, võib nõuda selle

¹⁾ Yssatzenko, "Tr. Dp." lkn. 50

otsuse dühistamisest. Kohustuslike dühistamine sel korral nimetatakse kassatšooniks kitsamas mõttes.

TKp.S. § 793 järgi kassatšooni ajandiks võivad olla: 1) seaduse otsuse mõiste lausa rikku mine, või seaduse vale tõlgendamise; 2) määruste kohvipõletamise vormide ja kommete rikku mine, milledest kinni hoidmine on seda võrd tähtis, et muudu ei või summistada ka otsust kehtivaks; 3) kui on rikunud kohukoja allumise või võimkonna piirid.¹⁾ Tegelikult, nagu selgub sunitud tsivilistide seletusest (Tjubujumov, Zsatsjenko j.t.²⁾) aga samuti ka Senati praktikast, tuleb seda §-i mõelda laiendavalt ja nimelt võib määratleda kassatšooni

1) TKp.S. § 793.

2) Tjubujumov, "Ч.Т.С." lkn. 1453. j. j.
Zsatsjenko "Ч.Т.С." lkn. 512 j. j.

ajendid järgmiselt:

- 1) materjaalse õiguse rikkimine
- 2) puotsessuaalse õiguse rikkimine.
- 3) kompetentse määritlevate õig. normide rikkimine.

Mida tuleb mõista iga üksikpunkti all, seda selgitatakse edaspidi.

Mis käib veel kassatsiooni üldreeglide kohta, siis need on järgmised:

1) Kassatsiooni palves peab olema näidatud kõigepealt milles nimelt seisab õiguste rikkimine ja missugust õigust sellega rikutakse / Seejuures vale § nimetamine ei või olla käebuse läbivaatamata jätmise põhjuseks. ¹⁾

2) Kassatsiooni kohus vaatab asja ainult selles ulatuses ja kujus,

1) V. Ju. S. juunior "Y. V. P." Lk. 1436-1459.

magu ta oli aruandel appellatsiooni
kohus."

9) Tühistamise ajendid peavad olema
koostud tingimata ühes palves, ja
pärast selle esitamist ei või olla
mingisuguseid lisapalveid ega suuli-
si seletusi.²⁾ Ajendeid võib kasutada
sui palves sama mitu, kuid pida-
des ühe neist küllaldaseks kohus
võib teisid jätta lähemalt kaaluma.³⁾

b. Materjaalse õiguse rikkimine.

1. Seaduste rikkimine.⁴⁾

Kuna tsiviilõigusnormid korraldavad
ja käidavad kodanike äraõigusi ja
erakare, siis kodanikud on huvitatud
ka nende seaduste järgi säilitami-
sest ja õigest tõlgendamisest oma
tsiviilvõttekorralduste korraldamisel ja

1) i h i d.
2) i h i d.
3) i h i d.
4) i h i d.

ja tsinüloigustõkude vaidluste lahendamisel.

Seaduste rikumised võivad teista:

- 1) üldse täieliku seaduse mitte-
tähtsustamises.
- 2) seaduse eslikus tähtsustamises.
- 3) seaduse õhese mõiste rikumises.
- 4) seaduse vale tõlgendamises või
kvalifikatsioonis.

Täieliku seaduse mitte-tähtsustamine võib olla klassifikatsiooni ajendiks ainult siis, kui selle seaduse värdamine on nõustuslik nõudle, vaatamata, kas sellele niitavad pooled, või mitte."

Vale seaduse tähtsustamine võib esineda nii seaduse mõiste ebäõige arusaamise pärast, kui ka seepärast, et aset leiab vale kuju-

1) ibid.

lus faktilisest olustikust. Viimasel
 korral tuleb kassakriisi korraldada
 vaadata otsust ka teatud määral
 sisulisest küljest ja nimelt kui
 on aset leidnud silmapaistvalt
 puudulik faktilise olustiku uuvii-
 mine või kaalutlemine või liht-
 salt tahelik faktilise olustiku
 vale ettepoamine ja siis võib ka
 tühistada kokkupuust ka neil, last
 leitud põhjustel. Seetõttu tuleb
 märkida, et kassakriisi korral ei
 uvi faktilist olustikku kui üü-
 sugust, vaid kontrollib normaals-
 sest küljest ka seda ja samuti
 koos seaduste rakendamise kontrol-
 limisega." Seaduse otse mõiste
 rikumine esineb mäsama korral

1) "Ysaskriisi", J. T. "Ehk. 538-541

naagu taunviliku seaduse üldre mitte
 rakendamise, kuid süüki juttub
 ja on tähtsaks massafisooni ajendiks.

Seaduse ebaõige tõlgendamine ja
 kvalifikatsioon siinulisele on üks ja
 sama, sest tõlgendamisega kvali-
 fikatsiooniks ei ole võimalik. ²⁾ Tkp. §
 § 793 järgi kohus on kohustatud se-
 duste täpse sisu järgi käia ja
 seepärast ei saa kohustustust tühi-
 tada de lege ferenda põhjal. ²⁾

Õigusevastase tõlgendamisega kohus
 võib rikkuda ka miinimuse §-i, mis
 kohustab ei ole ehte teadud, süüki
 ka sel korral võib see ebaõige tõl-
 gendamine olla õiguse tühistamise
 ajendiks, tingimusel, et see tõlgenda-

1) ilid.

mine mõjus kokkuvõttele!"

Kõrvaltõoni ajendius võib olla ka teesugune seaduse rikkumine, mis kokkuvõtte tegemise aja, polnud veel seadusena avaldatud, kuid pooltele oli juba teada.²⁾

Välismaa seadused, kui nad ei ole lahendatava aja kohta sündusliku iseloomu, on nõudsed kodumaa seadustele.³⁾

2. Eräõiguslik tehing.

Eräõigusliku tehingu rikkumine, kui see tehing moodustab aja sisen ei või olla kokkuvõtte jühkistamiseks ajendius. Kuid tehingu jühkistamine iseloomu kvalifitseerimine ja tõlgendamine seaduses sellis

1) Tõendusnumor „S. T. P.“, Lkx. 14/59, 18.

2) ibid.

3) ibid.

ette nähtud keeglite vastu on see sama, mis seaduste eneste rikkinimine või vale tõlgendamine ja seepärast ka võib olla massakriisi ajendiks.¹⁾

Samuti võib massakriisi ajendiks lepingu faktlik vale ettehoonimine; lepingu misuguste sõnadete ettehoonimine, mis üldse ei esine lepingus; lepingu tõlgendamine mitte selle sisse, vaid kõrvaliste asjaolude põhjal jne.²⁾

3. Tarad.

Kui taka maksendamise on seaduses ette nähtud ja seadusega korraldatud, siis ta on võetud teirtele üldiselt sündusliikundele õigusnormidele /seadustele /aiemas mõttes/, mis aga taka on seadusega korraldamata ja

¹⁾ Yssatsienko „T. D. p. L. h. 533-538. j. t.

²⁾ i h. d.

seadustes pole ettenähtud, kuid pooled
 deeraal temale nüüd, nagu õigusnormile,
 siis see taba on nõudne eraõigusli-
 kule tehingule¹⁾ ja sumal juhtumel
 võib olla kassatsiooni ajendiks, nen-
 de samade reeglite alusel, mis käi-
 vad seaduste ja eraõiguste kohta.

4. Kohustus

Kui seadusse jõusse astunud kohutot-
 sus erineb teises asjas õigusnormi-
 na /mitte lihtsa tõendina/, siis
 selle kohutotuse ebaõige ettehoimine
 või talgendamine võib olla kassa-
 tsiooni ajendiks.²⁾ Kuid professionaal-
 õiguse riiklike kohta on raske iga
 kord kindlaks teha, kui tõend nad
 on mõjunud kohutotusele.³⁾ Kõik

1) Vassatsenko „T. P.“ „Ehk. 542-545 j.t.“

2) i'bid.

3) i'bid.

Nis ja se sama professionaalõigu-
se nikkumine üks kord võib mõju-
da kohtuotsusele ja seega ka poole
õigustele ja huvidele, teine kord see
sama õigusnikkumine ei too miisugusi
tagajärgi. Seepärast igal kohtuotsusel juk-
tumil kassatsioonil kohus peab vaade-
ma, kui tõend professionaalõiguse nikk-
umine on mõjunud kohtuotsusele."

Ja kui võib oletada, et kohtuotsus
oleks olnud teisistugune - siis sel kor-
ral professionaalõiguste nikkumine esi-
neb põhimõtteliselt kassatsioonil ajin-
diks. Kassatsioonil ajendiks see ei
või olla süüski jukttumeil; kui see
ei ~~ole~~ see prof. õiguse nikkumine oli
tehdud kassatsioonil kaebaja tooni
või sallimisel; kui see õiguse nikkumine

esines juba I instantsis ja oli kaebajale teada, kuid ta ei pööranud sellele apellatsioonikohta tähelepanu; kui esimeses instantsis tehtud vead parandati apellatsioonikohtus, või apellatsiooni instantsi otsus täielikult kättis neid jne."

Teiselt poolt aga loetakse kassatsioonijärgsetes ka need protsessuaalõiguse rikkumised, mis peetakse seda võrd tähtsateks, et neist mitte kinnihoidmine teeb terve asjatoimetuse tühihiseks. Näit. kui asi, mis pidi olema lahendatud avalikul kohtuistungil otsustati koovaldaval istungil jne.

C. Kompetentsi rikkumine.

Competentsi rikkumine on see

Уссатенко, "Гр. Др." чхк. 547-549.

sama, mis kompetentsi küsimust la-
hendatavate õigusnormide rikku-
mine, seepärast võib teda pai-
gutada õigusnormide rikkimiste
paragraafi alla.

Kompetentsi all siin mõeldud
võimkond ja allumus (власть и
подчиненность).

Võimkonna rikkimine.

Tuleb teha vahet võimkonna üle-
tamise ja võimu liialdamise vahel.²⁾

Võimkonna ületamine esineb siis,
kui kohus otsustab asja, mis
peaks kuuluma teise, kõrgema koh-
tu otsustamisele, näit. kui jaoskonn-
na kohtunik otsustab asja, mida
pidi otsustama ringkonnakohtus;
- see on alati kasuabiõoni põh-
jusena, sest sel juhul jaoskonna-

¹⁾ Тютюймов, "У. Т. С." лхк. 1464

²⁾ Усаатенко "Тр. Тр." лхк. 557

kohtumise poolt tehtud otsus ei
või kunagi seadusse jõusse astu-
da."

Voimu lüüaldamine leiab aset aga
süis, kui kohus otsustab asja, mis
võis ka kuuluda tema kompetent-
si, kuid kohus teeb otsuse hoopis
vastu kehtivale õigusnormidele;
näit. hakkab arutama asja oma
algatusel.³⁾ Voimulüüaldamine võib
olla kassatsioonijärgse ajendiga sümul-
t süis kui ta mõjunud kohtuotsusele
ja kui kaebaja õigeaegselt oli selle-
le pööranud kohtu tähelepanu. (Näit.
kui voimu lüüaldamine leiab aset
I instantsis, süis kaebaja pidi selle-
le näitama vähemalt II instantsis.)
Süis kui apellatsioonijärgse kassatsioonivõie

3) ibid.

какабе коучас нѳимм лиалдамисе кѳ-
 тинуст жоле нѳималик лалендата,
 сѳис нѳидакре сѳда тега валре коуч-
 кас."

Кѳи ага аси кѳиулуб жасконнакохтѳи
 лалендата жѳ selle asemel сѳда от-
 сѳустаб жингконнакохтѳус, сѳис сѳин ѳиди
 еи есине нѳимконна ѳлитамист ега нѳи.
 мѳи лиалдамист, сѳот аинулт нѳѳлѳ-
 сѳусекс жѳ лихтѳустамисекс он оса
 вѳахема тѳахтѳусега асѳи антѳид жас-
 коннакохтѳубе компетентси.³⁾ Жѳ кѳи
 нѳед асѳад сѳирки лиавад ѳвсѳуста-
 мист коллегияалрес кохтѳус, сѳис нѳад
 аинулт нѳидавад селлега. Сѳеѳѳаваст
 он сѳеесѳигѳине компетентси жѳкнѳимѳи-
 не кассѳѳиѳиѳи асѳендикс аинулт сел
 коучал, кѳи кассѳѳиѳиѳи кѳеѳѳаѳе
 ѳиѳеаег селт есѳитас таамде.³⁾

1) ibid.

2) ibid.

3) ibid.

Allumuseks (kitsamas mõttes) nime-
tatakse teenitoniidid kompetentni.
Allumuse viikimine võib seista,
kas selle laiendamises või kitsen-
damises." Esimene esineb siis, kui
kohus otsustab asja, mida pidi ot-
sustama teine samalügi kohus; teine
- kui kohus loobub otsustamast asja,
mis kuulub tema otsustamisele.²⁾

Esimesel korral võivad olla viiku-
tud ainult kostja õigused (sest
oletatakse, et nõudja kui asjaalga-
taja oli teadlik misuguse koh-
tusse ta annab oma nõudepalve).
Teisel korral võivad olla viiku-
tud ainult nõudja õigused. - Vas-
taralt sellele ka ainult üks neist,
esimene või teine võib esineda kas
sabitoni kaebajaks.

1) i bid.

2) i bid.

Allumuse nikkumine ei või olla kas-
 tatsiooni ajendiks siis, kui kassakirja-
 ni kaebaja õigeaegselt sellest ei
 teatunud ja ei väelunud selle vastu.
 (Yällegi seepärast, et teenitoniiaalne
 allumus sisse seatud kõigepealt asja-
 arutamise ja otsustamise haldusta-
 miseks ja kodanikkude huvideks)¹⁾

§ 7. Otsuste teistmine.

Otsuste teistmiseks nimetatakse sea-
 dusse jõesse astunud kohtuotsuse tü-
 histamist selle sihiga, et asi saaks
 uuesti otsustatud.

Erilgu Vene TKS projektis taheti
 otsuste tühistamise jätta sama ins-
 tantsi kompetentsi, kus asi oli otsus-
 tatud.²⁾ Kuid pärast pooli, auverse mõt-
 les otsuste tühistamise tähtsust ja
 ka seda, et teistel põhjustel otsuste

1) Ühid.

2) Тюттежмур, "Уф. П. С." ч. 1483, т.

ühhistamine kuulub Senatile, otsustati ka teistmine anda Senati kompetentsi.¹⁾

Otsuste teistmise siht on kodaniku huvide kaitses materjaalse õigluse säilitamise kaudu ja selles mõttes ta sarnaneb appellatsiooniga.²⁾

Kui seaduse ebaõige rakendamise faktilisele olustikule võib olla otsuse ühhistamise põhjuseks, siis ka ebaõige kujutus faktilisest olustikust enesest peab olema otsuse ühhistamise põhjuseks. Nõu-
lat ja mis püüdes vale ettekujutus tegelikust asjaolust võib olla otsuse ühhistamise ajendiks, seda määravad § 795-nda p. I ja II; juuimelt.
1) uute asjaolude ilmsiks tulekul ja

1) ibid.

2) Malošev „Курсъ Тр. Суда“ ltk. 336.

2) kui kohtuotsus oli rajatud võltsitud aktile.

Nuude asjaolude all tuleb siin mõista need asjaolud, mis esinesid tegelikult juba otsuste tegemise ajal,¹⁾ kuid, mida kaebaja vabandataval põhjusel ei teadnud. Et olla aga otsuse teistmise ajendiks peavad need asjaolud olema küllaldselt olulised ja niisugused, mis võisid mõjuda kohtuotsusele kui kaebaja oleks saanud neid õigeaegselt kohtus ette tuua.²⁾ (Asjaolude all tuleb mõista ainult faktilist olusid, mitte aga loogilisi järeeldusi.³⁾

Ka need tõendid, kui nende abil ei tõendata just uut asjaolu, ei või olla teistmise ajenditeks.

Nuudeks asjaoludeks, mis võivad

1) märkus: asjaolu, mis tekis peale otsuse tegemist võib olla ainult uue nõude aluseks.

2) Tsjudžimov „Veš. T. P.“ lhn. 1483.

3) Kalošev „Kyp. T. P.“ lhn. 338. j. 7.

esimene teistmise ajenditena, Sena-
di praktikas on näidatud järgmised:
kui ühele kohtuotsusele oli vajatud
teine kohtuotsus, siis esimese tü-
histamine (õieti asi ümber otsustami-
ne) võib olla teistmise ajendiks esi-
mese suhtes kui uus asjaku; "kui-
minnaal kohtu otsus, milliga näiteks
määrati, et varastatud asi kuulub
tagasiandmisele, on uus asjakuks
isikule, kellelt enne seda kuni minnaal
kohtu otsust tsiviilkohtuotsusega
oli sama asi eest määratud siire-
nõuda varguse läiki tekkinud kahju-
tasu; kui kuulutuse kaudu kohtu-
se väljakutsutakse koostjad, kes
sel ajal oli juba surnud, siis
koostja pärijatele on see uus as-
jakuks mille alusel nad võivad

1) Tjutujinno, "Y. T. P." lkm. 1482-83.

2) s'ki'd.

nõuda otsuse teistmist, j. d.

Need dokumendid.

Kui leitakse dokumenti, millel on tähtsust otsuse langetamiseks ja mille olemasolust huvitatud pool ei teadnud või vastaspool eitab, siis see dokument on teistmise ajendiks. Ka see suguse dokumenti leidmine, mis oli kaduma läinud asjaotimise keskel võib olla teistmise ajendiks. Kuid dokumendid, mis kaebaja võib asjaotimisel esitada või nimetada ei või olla teistmise ajendiks.¹⁾

Teiseks teistmise ajendiks TKB § 794 järgi on „võltsitud akt.“²⁾

Võltsitud akti all tuleb siin mõista ka igasugust võltsitud teendit, tingimusel, et võltsitus on kindlalt tehtud kriminaal või tsiviil kohtu

¹⁾ Tjutujumov "Zef. Tj. C." l. nr. 1484-85

²⁾ TKB § 794.

poolt kaebaja vastava palve alusel." (Üldreeglina võltsitudse kindlastegemise kuulub kriminaal kohtu kompetentsi, kuid Senati seletuse kohaselt taanduse korral võis seda teha ka tsiviilkohtus kui kaebaja oli esitanud võne akti võltsitudse tunnustamise kohta. (иск о неправомыслии акта уголовного).

Kolmandaks otsuse teistmise ajendiks § 794. järgi on asjatu, et kohtuse mitteilmunud koraja elukoht ei olnud õigeaegselt kohtule teatatud.³⁾

Seda viimast ajendit lisati ainult 1878.a. ja nimelt sellepärast, et enne seda tihiti tulid misarused juhtumid ette, et nõudja meelepe

1) Уставенно, "Гр. Др.", чл. 326

2) ТКС. § 794

3) ibid.

ei nimetanud kostja elukoha kumma
 kuulutuse kaudu väljakutsumise kor-
 ral oli loota, et kostja need kuula-
 tused üldse ei pane tähele ja ne-
 ga nõudjal oli rohkem loobust
 aja võita."

§ 8. Osuste tühistamine III isiku palvel.

Kassatsioon ja osuste teistmine on
 mõeldud poole ja teiste asjasmitte-
 osavõtnud isikute huvide ja õiguste
 kaitseks. Seepärast kassatsiooni ja
 osuste teistmise palvega võivad esi-
 neda ainult asjasosavõtnud isikud.
 Ja asjas mitteosavõtnud isik nen-
 dega samal alusel osuste tühista-
 mist ei saa, mis on ka ammusa-
 dav, sest asjasmitteosavõtnud

---

1) i'lid. Yssatrenko "T. Df." l'k. 559

isik ei ole huvitatud asja lahendamises kui niisuguses. Sürski seadusejõure astunud kohtuotsus nõib riiklenda ka asjasmittesaratunud isiku õigusi. Kuid õigusaktide ei tohi riiklenda õigusnorme ja niimastega kaitsitud isiku subjektiivset õigust. Olegu, et III-ndal asjasmittesaratunud isikul on sel korral õigus esitada eesreiseri palve ja kui taunvi siis ka nõnda selle kindlustust, sürski TKB. § 495. näeb ette otsuse tühistamist asjasmittesaratunud isiku palvel kui see kohtuotsus riiklenda tema õigusi. Asjasmittesaratunud isikul all tuleb siin mõista ainult III-ndat isikut, kes nõude esitamise momendil pidi koostma selle nõude alusel, kuid ei koostnud, vaid jäi vah.

---

1) TKB., § 495.

jaspoole asjaarutamist, või kolmas
 isik kes samal ajal võis esitada
 oma erilised, siseriisrad (kostja ja
 nõudja õigusteest rippumatud) õigused
 sama vaieldava asja suhtes ja kes
 võis sel ajal esitada nõude ühe või
 mõlemate võistjaspoolte vastu.¹⁾

Rikkunud õiguste all tuleb siin
 mõista ainult olemasolevaid või
 tulevikus saakuvaid õigusi, kunagi
 mitte aga lihtsaid hurisid.

Need rikkunud õigused peavad olema
 tõendatud, kuid asjaolu, et kokkuvõt-
 tusega rikuti neid õigusi ei nõua
 tõendeid.²⁾

Yük kellel oli see suguse palve esi-
 tamise õigus ja kes ei esitanud
 seda või kelle kassatsioon (laiem. mõtte)

1) Engelmann „Kyp. Proc. r. e.“ Lmk. 426/1. f.

2) idid.

palve jäädi rahuldamatada ei naosta veel selle läbi uue iseseisva riigide esitamise õiguse?

Besti uue TKB-ku eelnõus on võetud teine seisukoht asjas mitteosavõtnud isikute palve kohta, nimelt: kuna asjas mitteosavõtnud isik igal juhul võib kaitsta oma õigusi uue riigide esitamise ja riigide kindlustamise palvega, siis otsuste tühistamine tema õiguste kaitseks pole üldse taarilik. Seepärast TKB eelnõus uue otsuste tühistamine asjas mitteosavõtnud isiku palvel on ülearne sellel seisukohal on ka prof. Vasskovskij.²⁾

¹⁾ Yssakšenko, „Tr. Tr.“ lkn. 581-582

²⁾ TKB-ku eelnõu;
Vasskovskij „Sog. Uč. Tr. P.“ M. F. V. O. lkn. 5.